

SEKSVERZORGENDEN
VOORZIEN IN
BELANGRIJKE BEHOEFTE

Intiem met de cliënt

Seks in verpleeghuizen of bij cliënten thuis is vaak een taboe. Terwijl seksualiteit en intimiteit normale menselijke behoeften zijn, ook op hoge leeftijd. Drie seksverzorgenden vertellen over hun werk.

TEKST: CHRISTEL BOS FOTO'S: TOM VAN LIMPT

**'Cliënten willen vaak alleen
maar de geborgenheid van
een lichaam'**

Naam: Tika Stardust (50+)
Functie: werkte vroeger met mensen met een lichamelijke beperking; sinds 20 jaar seksverzorgende; tevens maatschappelijk werker COC Haaglanden.

'Seks zorg is ook een vorm van zorgen. Bij een cliënt met Parkinson kun je niet altijd aan het gezicht zien of hij het fijn vindt, maar je voelt dat de trillingen en het beven ophouden; het lichaam ontspant. Sommige cliënten kunnen niet meer goed zeggen waar ze behoefte aan hebben. Maar met een paar woorden of gebaren kunnen ze vaak toch veel duidelijk maken. Zo zei een cliënt dat hij "er niet meer bij kon, omdat daar allemaal watten zaten". Het incontinentiemateriaal zat in de weg, waardoor hij niet meer bij zijn geslacht kon. Als verzorgende kun je er dan voor zorgen dat hij bijvoorbeeld na het douchen even vrij is van incontinentiemateriaal. Het scheelt soms al veel als iemand zichzelf kan aanraken of door een ander liefdevol wordt aangeraakt in plaats van alleen op een functionele, verzorgende manier. Op de afdelingen in verpleeghuizen zijn medewerkers vaak blij als ik ben geweest. Het is daarna een tijdje rustiger. Ik vind het moeilijk te zien dat cliënten die ik al jarenlang ken achteruitgaan. Sommigen willen mij tot hun dood blijven zien. Familieleden hebben daar soms moeite mee en willen ook niet dat ik naar de uitvaart kom. Maar ik heb ook twee keer meegemaakt dat ze mij tijdens de uitvaart noemden en vertelden hoe belangrijk ik was geweest voor hun overleden familielid. Sinds de uitgave van mijn boek *Een stukje liefde* ben ik veel in de media en geef ik gastlessen over mijn werk als seksverzorgende. Door mijn openheid ontstaat er respect voor wat ik doe. Ik wil doorgaan met het bespreekbaar maken van intimiteit en seksualiteit in de zorg.' tikastardust.nl

Naam: Thomas Aeffner (70)
Functie: ging na zijn pensioen eerst als tantramasseur en daarna ook als seksverzorgende werken in Duitsland en Nederland.

Ik heb als kunstschilder gewerkt. Toen ik met pensioen ging, wilde ik wat voor andere mensen betekenen. Ik was gescheiden, mijn kinderen waren groot en ik hoefde geen hypotheek meer af te lossen. Daarom kon ik doen waar mijn hart lag: tantramassage. Van daaruit was het voor mij een kleine stap om aan de slag te gaan als seksverzorgende. Het leek me een enge gedachte om naar een verpleeghuis te verhuizen en daarna alleen maar gewassen en aangekleed te worden. Zonder dat er iemand is met wie je kunt knuffelen, huid op huid te voelen, laat staan om seks mee te hebben. Daarom heb ik in Duitsland een opleiding gedaan voor *sexualbegleiter* en ben ik gecertificeerd als seksverzorgende. Ik heb meestal niet meer dan een cliënt per dag en dat hoeft ook niet iedere dag te zijn. Mijn cliënten zijn mannen en vrouwen. Vrouwen moeten een hogere drempel over als ze aangeven seks te willen en daarvoor te willen betalen. Wanneer je als verzorgende door een cliënt wordt aangeraakt, moet je dat niet als iets persoonlijk zien en denken dat de ander seks met je wil. Zie het als een signaal van een behoefte aan intimiteit of seksualiteit. Praat over hoe hieraan invulling kan worden gegeven. Voor dit vak moet je empathie hebben. Het is ook fijn als je ten minste eind twintig bent en ervaring hebt met je eigen seksualiteit. Je moet positief staan tegenover seks en in vrede zijn met je lichaam. Het is ook handig er een ander vak naast te hebben. Want het is goed als je de vrijheid behoudt om ja of nee tegen een cliënt te zeggen en dit werk niet hoeft te doen om je hypotheek te betalen.' aeffner.com

'Vrouwen moeten een hogere drempel over als ze seks willen'

**'Hij mag mij aanraken
en schatje noemen'**

Naam: Marion (55)
Functie: verpleegkundige;
tevens eigenaar
Sexyzorg, bedrijf voor
sociaal-erotische
dienstverlening
in onder meer
verpleeghuizen en
ggz-instellingen in
Noord-Brabant.

'De coronapandemie heeft mij bewuster gemaakt van de eenzaamheid en seksuele behoeften van mensen in instellingen en chronisch zieken. Stel dat je alleen maar functioneel wordt aangeraakt? Wat doet dat met je gezondheid? Een zorgverlener kan niet in die behoefte voorzien. Dat begon aan mij te knagen. Waarom mogen we helpen met eten en drinken, maar blijven intimiteit en seksualiteit onbesproken, terwijl dit ook basisbehoeften zijn? Na corona ging ik daarom werken als seksverzorgende. Vanuit mijn verpleegkundige achtergrond begreep ik waar deze groep behoefte aan heeft. Veel onbegrepen gedrag en frustratie ontstaat doordat hierin niet wordt voorzien. Denk aan de cliënt die verzorgenden op de billen sloeg en hen schatje noemde. Dit wordt als ongepast ervaren. Nu ik hem om de week bezoek, is dit gedrag verdwenen. Hij mag mij aanraken en kan alles zeggen. Een andere cliënt, een tachtiger, vertelde dat hij al 60 jaar geen intimiteit met zijn vrouw had. Hij verlangde ernaar een vrouw aan te raken. Het ging niet om seks, maar om aanraking. Overigens gaat het tijdens mijn werk negen van de tien keer niet om geslachtsgemeenschap, maar om gezien en gehoord te voelen. Door aanrakingen en seks worden stofjes aangemaakt waarvan mensen ontspannen en tevreden worden. In verpleeghuizen hangt er vaak een lacherige sfeer als ik op bezoek kom en houden medewerkers er nauwelijks rekening mee. Zonder te kloppen komen ze de kamer op. Daarom zet ik vaak een stoel tegen de deur. Het werk als seksverzorgende verdient net zoveel als escortservice. Maar je moet dit niet doen voor het geld. Je doet het met passie, omdat je een ander een goed gevoel wil geven.'

sexyzorg.nl